

СИЛАБУС навчальної дисципліни

ПІДГОТОВКА УЧНІВ ЗЗСО ДО ДПА ТА ЗНО З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ, АРХЕОЛОГІЇ ТА
КРАСЗНАВСТВА

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач
Контакти

магістр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)
Середня освіта (Історія)
3
1 рік, I семестр
вибірковий
згідно з розкладом
українська
понеділок 14.30–15.30; п'ятниця 12.00–13.00
(201 кабінет).
Петреченко Ірина Євгенівна
E-mail: petrechenko-ie@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основним критерієм зарахування абітурієнтів до вищих навчальних закладів України є результати зовнішнього незалежного оцінювання. Зовнішнє незалежне оцінювання з історії України визначає рівень навчальних досягнень випускників закладів загальної середньої освіти при їхньому вступі до закладів вищої освіти і має на меті забезпечити реалізацію конституційних прав громадян на рівний доступ до якісної освіти. Крім того, учні, які завершують здобуття загальної середньої освіти, проходять обов'язкову державну підсумкову атестацію з низки предметів. Один з предметів для проходження ДПА випускники шкіл обирають між історією України або іноземною мовою. Державна підсумкова атестація – форма контролю відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам державних стандартів загальної середньої освіти.

Успішне проходження державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання учнями потребує міцних і систематизованих знань, сформованих предметних компетентностей, досвіду роботи з речовими, писемними, візуальними джерелами, картографічними матеріалами, тестами.

Значною мірою гарантом успішної підготовки учня до ДПА, ЗНО є компетентний педагог, який повсякчас опановує нові звання, системно вдосконалює форми і методи навчання історії Фахова підготовка вчителя, його педагогічна майстерність, і, як наслідок, якісно організована

підготовка учнів до ЗНО та ДПА є важливою запорукою успішного проходження ними цієї процедури та своєрідним засобом підвищення ефективності роботи закладу освіти.

Метою навчальної дисципліни «Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО з історії України» є оволодіння студентами магістратури, майбутніми учителями історії, теорією, методикою, практичними навичками підготовки учнів до складання ДПА та ЗНО, знайомство з найбільш ефективними формами і методами організації роботи при підготовці учнів до ДПА та ЗНО.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з програмою зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, затвердженою Міністерством освіти і науки України, вимогами до знань і вмінь випускників закладів загальної середньої освіти з метою складання ними ДПА та ЗНО;
- ознайомлення з типами завдань, які Український центр оцінювання якості освіти включає до сертифікаційної роботи з історії України;
- оволодіння методичними прийомами підготовки учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО;
- оволодіння компетентностями роботи з тестовими питаннями;
- оволодіння практичними навичками роботи з різними видами історичних джерел, що зустрічаються у питаннях ДПА та ЗНО;
- розвиток у студентів історичного, критичного, аналітичного, творчого мислення, навичок самостійної роботи;
- розвиток у майбутніх вчителів вміння організувати освітній процес у ЗЗСО, створювати безпечне, психологічно-комфортне освітнє середовище в освітньому процесі, мотивувати учнів до здобуття нових знань та навичок;
- формування у студентів громадянської свідомості, активної соціальної позиції.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія та методика підготовки учнів до складання ДПА та ЗНО з історії України.

Навчання проводиться у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, виконання завдань самостійної роботи.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 1.	Здатність цінувати українську культуру і мультикультурність у суспільстві, діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
ЗК 2.	Здатність до оригінального та критичного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4.	Здатність до неперервного навчання, опанування нових знань та способів мислення з високим ступенем автономії.
ФК 3.	Здатність організувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти та управляти ним на засадах особистісно-орієнтованої та суб'єкт-суб'єктної взаємодії
ФК 4.	Знання та володіння на фаховому рівні методами навчання історії, виховання та розвитку учнів..
ФК 5.	Здатність запроваджувати інноваційні технології в освітній процес закладів загальної середньої освіти, здатність моделювати зміст навчання історії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.
ФК 6.	Здатність забезпечувати учням здобуття освіти державною мовою, формувати їх мовно-комунікативні уміння.
ФК 7.	Здатність доносити знання до учнів закладів загальної середньої освіти, формувати мотивацію та організувати їхню пізнавальну діяльність при трансляції знань з історії.
ФК 8.	Здатність до використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі та в наукових дослідженнях.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Усього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Вступ до курсу. Загальні рекомендації щодо організації роботи вчителя історії з підготовки до ДПА та ЗНО.	3	1		2
2.	Програма ЗНО з історії України Українського центру оцінювання якості освіти. Типи завдань з історії України на ДПА та ЗНО.	10	2		8
3.	Тематичні розділи програми ЗНО з історії України: головні події, поняття, терміни, дати. Маркери історичних епох.	18	2	6	10
4.	Робота з писемними джерелами у контексті підготовки до ДПА, ЗНО.	12	2	2	8
5.	Робота з мапою у контексті підготовки до ДПА, ЗНО.	10	1	2	7
6.	Дати у питаннях ДПА, ЗНО.	9	1	2	6
7.	Пам'ятки архітектури, образотворчого мистецтва, візуальні джерела у питаннях ДПА, ЗНО.	12	2	2	8
8.	Історичні персоналії у програмі та питаннях ДПА, ЗНО. Робота з портретами, біографіями.	11	2	2	7
9.	Організація роботи учня під час виконання тесту ЗНО	5	1		4
Разом		90	14	16	60

На практичних заняттях будуть моделюватися фрагменти освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти. Студенти презентуватимуть підготовлені комплекти матеріалів для роботи з учнями закладів загальної середньої освіти по тематичним розділам, що визначені Українським центром оцінювання якості освіти у програмі ЗНО з історії України. Ці комплекти матеріалів мають включати блоки теоретичного матеріалу, підбірку дотичних до тем писемних та візуальних джерел, картографічних матеріалів, зображень пам'яток архітектури і образотворчого мистецтва, портретів та біограм персоналій, обов'язкових для розпізнання абітурієнтами, та блоки різнопланових тестових завдань.

Електронні комплекти підготовлених студентами матеріалів після їх презентації на семінарі, обговорення та вдосконалення будуть запропоновані для використання учням закладів загальної середньої освіти з метою їх використання при підготовці до ДПА та ЗНО.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темам «Стародавня історія України» «Русь-Україна (Київська держава)», «Королівство Руське (Галицько-Волинська держава)», «Руські удільні князівства у складі іноземних державу другій половині XIV – першій половині XVI ст. Кримське ханство».	2
2	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темі «Українські землі у складі Речі Посполитої»	2
3	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темам, що стосуються історії Української козацької держави	2
4	Підготовка учнів ЗЗСО до ЗНО по темам, що стосуються становища українських земель у складі Російської та Австрійської (Австро-	2

	Угорської) імперій у ХІХ ст.	
5	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються України в роки Першої світової війни та Української національної революції 1917 – 1921рр.	2
6	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються становища українських земель у міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.).	2
7	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються становища українських земель у роки Другої світової війни, період повоєнної відбудови та період кризи тоталітарної системи та період перебудови.	2
8	Підготовка учнів ЗЗСО до ДПА та ЗНО по темам, що стосуються України як незалежної держави..	2
Усього годин практичних занять		16

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Джерела

Програма зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затверджена Міністерством освіти і науки України від 06 червня 2018 р. № 696

Література

Власов В. Як перевірити та оцінити історичну компетентність учнів (до концепції контрольних робіт Державної підсумкової атестації з історії України). *Історія в школах України*. 2010. №4. С. 3–17.

Власов В. Програмові вимоги ЗНО з картографічних умінь: змістовий та методичний аспекти. *Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання / науково-методичний журнал*. 2018. № 5 (75). С. 2–38.

Островський В. Завдання з фрагментами писемних джерел з кількома умовами в текстах ЗНО з історії України. *Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання науково-методичний журнал*. 2018. № 5 (75). С. 71–96.

Інформаційні ресурси

Офіційний сайт «Український центр оцінювання якості освіти» www.testportal.gov.ua

Програма ЗНО з історії України <https://testportal.gov.ua/progist/>

Історія України. Підручники, посібники, атласи, схеми, таблиці. Для підготовки до ЗНО з історії України <https://drive.google.com/folderview?id=0B0lYer1pfjIBU0duejR2LThzbU0&usp=sharing>

Онлайн тести ЗНО з історії України <https://zno.osvita.ua/ukraine-history/>

Історія України: візуальні об'єкти <http://osvita.ua/test/training/history/>

Prometheus. Історія України. Повний курс підготовки до ЗНО https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:ZNO+HISTORY101+2017_T1/about

Спецпроект «Історія України в історіях» <https://znohistory.edera.com>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи (проекти, презентації, тести тощо), які виконуються із порушенням встановлених викладачем термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимально можливої кількості балів за даний вид діяльності). Перескладання пропущених занять або завдань самостійної роботи відбувається за наявності

поважних причин (наприклад, лікарняний, працевлаштування тощо). Відвідування аудиторних занять є бажаним. Теми пропущених занять студент опрацьовує самостійно.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (2019 р.; Інтернет-ресурс: <https://drive.google.com/file/d/1kpvtbTTnlgy2Tz29iNvgwIMe84tMAkRg/view>). У процесі навчання забороняються академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями з історії України, всесвітньої історії, права;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, не запізнюватися на заняття (виняток можуть становити запізнення з поважних причин), дотримуватися правил суспільної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконувати завдання, визначені для практичних занять і самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни (разом з балами за залік) мінімум 60 балів.

Розподіл балів

Види оцінювання	Кількість балів
Робота студента на практичному занятті (у т.ч. усна доповідь, доповнення, активність під час дискусій)	55
Опрацювання тематичних завдань для самостійної роботи	20
Залік	25
Усього	100